

Dokument s plenarne sjednice

A9-0416/2023

7.12.2023

IZVJEŠĆE

o provedbi Uredbe (EZ) br. 1924/2006 od 20. prosinca 2006. o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani (2023/2081(INI))

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

Izjestiteljica: Tilly Metz

SADRŽAJ

Stranica

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE	5
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	6
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	16
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	18

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Izjestiteljici je 15. lipnja 2023. povjeren zadatak pripreme izvješća o provedbi Uredbe (EZ) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. O prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani¹.

Od svojeg imenovanja izjestiteljica je prikupila informacije na sastancima s Komisijom, EFSA-om, EMA-om i drugim relevantnim dionicima te se oslonila, među ostalim, na sljedeće izvore:

- radni dokument službi Komisije SWD(2020)0096 – evaluaciju Uredbe (EZ) br. 1924/2006 o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani s obzirom na prehrambene profile i zdravstvene tvrdnje za biljke i njihove pripravke te o općem regulatornom okviru za njihovu uporabu u hrani;
- studiju službi EPRS-a o zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani: nalazi o provedbi i primjeni Uredbe (EZ) br. 1924/2006, kolovoz 2023.;

Uredbu (EZ) br. 1924/2006 (NHCR) primjenjuje se na dobrovoljne prehrambene i zdravstvene tvrdnje na hrani i dodacima prehrani u svim komercijalnim komunikacijama, što uključuje označivanje, prezentiranje i oglašavanje proizvoda. Na snazi je već više od 15 godina i znatno doprinosi zaštiti potrošača od lažnih i obmanjujućih zdravstvenih i prehrambenih tvrdnji na hrani. Međutim, potrošači su i dalje izloženi neovlaštenim tvrdnjama o hrani i dodacima prehrani, a tržište je u određenoj mjeri i dalje rascjepkano.

U svojem izvješću o evaluaciji NHCR-a za 2020. Europska komisija istaknula je dva glavna aspekta koja tek treba u potpunosti provesti: utvrđivanje prehrambenih profila kako bi se ograničila uporaba tvrdnji o hrani s visokim udjelom masti, šećera i/ili soli te znanstveni i regulatorni okvir za tvrdnje o biljnim tvarima (tvarima biljnog podrijetla) u hrani.

NHCR-om je predviđeno utvrđivanje prehrambenih profila kao ključni dio njegove provedbe, a EFSA je 2008. dostavila prvo mišljenje o utvrđivanju prehrambenih profila za hranu s prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama. U kontekstu strategije „od polja do stola” i planirane revizije Uredbe EU-a o informiranju potrošača o hrani Komisija je najavila zakonodavni prijedlog za uspostavu prehrambenih profila za 2022., ali on još nije predstavljen.

Komisija je 2012. sastavila popis „na čekanju” za više od 2000 zdravstvenih tvrdnji povezanih s biljnim proizvodima. EFSA je prethodno obustavila sva mišljenja o tvrdnjama o tvarima biljnog podrijetla, uglavnom zbog nedostatka studija o ljudskoj intervenciji. U skladu s prijelaznim mjerama utvrđenima u NHCR-u, zdravstvene tvrdnje „na čekanju”, i one koje su ocijenjene negativno i one koje još nisu preispitane, mogu se upotrebljavati u skladu s općim načelima NHCR-a i relevantnim nacionalnim pravilima sve dok se ne donese odluka o listi čekanja. Status quo potencijalno je štetan za potrošače, koji bi mogli pogrešno pretpostaviti da su te zdravstvene tvrdnje pravilno procijenjene, što šteti inovacijama jer nesigurnost uzrokovana produljenim prijelaznim režimom odvraća od dugoročnih ulaganja i stvara

¹ SL L 404, 30.12.2006., str. 9.

nelojalnu konkurenciju među subjektima u poslovanju s hranom, suočenima s različitim nacionalnim odredbama.

Mogući put naprijed mogao bi biti istraživanje koncepta podataka o „tradicionalnoj upotrebi” u potkrepljivanju tvrdnji o hrani biljnog podrijetla. Tradicionalne ocjene podataka koje EMA provodi za odobrenje tradicionalnih biljnih lijekova mogle bi poslužiti kao referentna točka. Pitanje njihove sigurnosti usko je povezano s pitanjem potkrepljivanja tvrdnji o tvarima biljnog podrijetla. Trebalo bi hitno riješiti trenutačno nepostojanje zajedničkog popisa dopuštenih biljnih tvari u hrani među državama članicama i nepostojanje sustava praćenja negativnih učinaka biljnih dodataka i dodataka prehrani na razini EU-a općenito.

Kad je riječ o provedbi NHCR-a, korisna bi bila pojačana suradnja među državama članicama i ažurirane smjernice Europske komisije o tome kako riješiti problem marketinških praksi koje se koriste za zaobilaženje NHCR-a. Posebnu pozornost treba posvetiti izazovima u provedbi u području interneta. Od donošenja NHCR-a 2006. prodaja na internetu i oglašavanje hrane i dodataka prehrani na društvenim mrežama drastično su se povećali te su i dalje uglavnom neuređeni.

**PRIOLOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE**

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku izvjestiteljica izjavljuje da je tijekom pripreme izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primila informacije od sljedećih subjekata ili osoba.

Subjekt i/ili osoba
Bureau Européen des Unions de Consommateurs
European Heart Network
European Public Health Alliance
European Society of Cardiology
International Diabetes Federation European Region
Chronic Diseases Alliance
Foodwatch
Safe Food Advocacy Europe
European Commission, DG SANTE, Unit SANTE.A.1
European Food Safety Authority
European Medicines Agency

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestiteljice.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi Uredbe (EZ) br. 1924/2006 od 20. prosinca 2006. o prehranbenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani (2023/2081(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 168. i 169. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća, od 20. prosinca 2006. o prehranbenim i znanstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004³,
- uzimajući u obzir Direktivu 2002/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. lipnja 2002. o usklađivanju zakona država članica u odnosu na dodatke prehrani⁴,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o dodavanju vitamina, minerala i određenih drugih tvari hrani⁵,
- Uredba (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o hrani za dojenčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu prehranu pri redukcijskoj dijeti te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 92/52/EEZ, direktiva Komisije 96/8/EZ, 1999/21/EZ, 2006/125/EZ i 2006/141/EZ, Direktive 2009/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 41/2009 i (EZ) br. 953/2009⁶,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama)⁷,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća od

¹ SL L 404, 30.12.2006., str. 9.

² SL L 31, 1.2.2002., str. 1.

³ SL L 304, 22.11.2011., str. 18.

⁴ SL L 183, 12.7.2002., str. 51.

⁵ SL L 404, 30.12.2006., str. 26.

⁶ SL L 181, 29.6.2013., str. 35.

⁷ SL L 277, 27.10.2022., str. 1.

24. ožujka 2021. o uspostavi Programa djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje”) za razdoblje 2021. – 2027. i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 282/2014⁸,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2021. o strategiji „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav⁹,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. svibnja 2020. naslovljenu „Strategija ‚od polja do stola’ za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav” (COM(2020)0381),
- uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 20. svibnja 2020. naslovljen „Informativni sažetak evaluacije Uredbe (EZ) br. 1924/2006 o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani s obzirom na prehrambene profile i zdravstvene tvrdnje za biljke i njihove pripravke te o općem regulatornom okviru za njihovu uporabu u hrani“ (SWD(2020)0096),
- uzimajući u obzir znanstveno mišljenje Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) od 15. prosinca 2021. naslovljeno „Gornja granica podnošljivog unosa prehrambenih šećera”¹⁰,
- uzimajući u obzir publikaciju Svjetske zdravstvene organizacije iz 2022. naslovljenu „Označivanje hranjivih vrijednosti : sažetak politike”¹¹,
- uzimajući u obzir publikaciju Svjetske zdravstvene organizacije iz 2019. naslovljenu „Vodeća načela i okvirni priručnik za označivanje prednje strane pakiranja radi promicanja zdrave prehrane”¹²,
- uzimajući u obzir treći cilj održivog razvoja UN-a koji glasi „osigurati zdrav život i promovirati dobrobit za sve bez obzira na dobnu skupinu”,
- uzimajući u obzir publikaciju UNICEF-a iz prosinca 2013. naslovljenu „Children’s Rights in Impact Assessments: A guide for integrating children’s rights into impact assessments and taking action for children” (Prava djece u procjenama učinka: vodič za uključivanje prava djece u procjene učinka i poduzimanje mjera za djecu)¹³,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) te Prilog III. Odluci Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade

⁸ SL L 107, 26.3.2021., str. 1.

⁹ SL C 184, 5.5.2022., str. 2.

¹⁰ Europska agencija za sigurnost hrane, „Gornja granica podnošljivog unosa prehrambenih šećera” *EFSA Journal*, svezak 20., izdanje 2., Europska agencija za sigurnost hrane, 15. prosinca 2021.

¹¹ Svjetska zdravstvena organizacija, *Označivanje hranjivih vrijednosti : sažetak politike*, Svjetska zdravstvena organizacija, Ženeva, 2022.

¹² Svjetska zdravstvena organizacija, *Guiding principles and framework manual for front-of-pack labelling for promoting healthy diets (Vodeća načela i okvirni priručnik za označivanje prednje strane pakiranja radi promicanja zdrave prehrane)*, Svjetska zdravstvena organizacija, Ženeva, 2019.

¹³ UNICEF, *Children’s rights in impact assessments – A guide for integrating children’s rights into impact assessments and taking action for children (Prava djece u procjenama učinka: vodič za uključivanje prava djece u procjene učinka i poduzimanje mjera za djecu)*, UNICEF, Ženeva, prosinac 2013.

izvješća o vlastitoj inicijativi,

- uzimajući u obzir izvješće Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (A9-0416/2023),
 - A. budući da je Uredba (EZ) br. 1924/2006 (Uredba o prehranbenim i zdravstvenim tvrdnjama ili NHCR) uvedena s ciljem osiguravanja najviše moguće razine zaštite potrošača i olakšavanja izbora potrošača; budući da se NHCR primjenjuje na dobrovoljne prehranbene i zdravstvene tvrdnje na hrani u svim komercijalnim komunikacijama, uključujući označivanje i oglašavanje, kao i na komunikaciju sa zdravstvenim stručnjacima¹⁴; budući da Komisija odobrava zdravstvene tvrdnje koje su utemeljene na znanstvenim dokazima i razumljive potrošačima nakon znanstvene procjene tvrdnji od strane EFSA-e;
 - B. budući da se tvrdnje mogu kategorizirati u „zdravstvene tvrdnje”, „tvrdnje o smanjenom riziku od bolesti” i „tvrdnje o razvoju djeteta”; budući da je u srpnju 2023. u EU-u odobreno 269 zdravstvenih tvrdnji; budući da se tvrdnje koje se odnose na razvoj i zdravlje djece pri označivanju hrane mogu odobriti u skladu s postupcima i zahtjevima koje utvrđuje NHCR;
 - C. budući da najmanje 18 % novih proizvoda koji ulaze na tržište hrane i pića EU-a sadrži prehranbene ili zdravstvene tvrdnje, a procjenjuje se da četvrtina sve hrane dostupne na tržištu EU-a sadrži takve tvrdnje¹⁵; budući da je, kako je objašnjeno NHCR-u, moguće da bi hranu koja se promiče takvim tvrdnjama potrošači mogli doživjeti kao hranu koja ima prehranbene, fiziološke ili druge zdravstvene prednosti nad sličnim ili drugim proizvodima kojima takve hranjive tvari i druge tvari nisu dodane te bi to moglo potaknuti potrošače na odabir proizvoda koji izravno utječu na njihov ukupan unos pojedinih hranjivih tvari ili drugih tvari na način protivan svim znanstvenim savjetima;
 - D. budući da je u skladu s člankom 13. stavkom 3. NHCR-a Komisija trebala donijeti popis dopuštenih tvrdnji Zajednice najkasnije do 31. siječnja 2010.;
 - E. budući da postojanje prehranbenih ili zdravstvenih tvrdnji utječe na odabir hrane potrošača, zajedno s drugim značajkama kao što su cijena, robna marka, boja i oblik ambalaže; budući da zdravstvene tvrdnje, posebno tvrdnje o smanjenju rizika, na stavove potrošača utječu više od prehranbenih tvrdnji¹⁶; budući da na razumijevanje prehranbenih i zdravstvenih tvrdnji potrošača utječu različiti faktori, uključujući znanje o prehrani i razinu obrazovanja, a to bi trebalo uzeti u obzir kako bi se olakšao prelazak na zdraviju prehranu i potaknulo preoblikovanje sastava hrane; budući da su, međutim, informiranje, obrazovanje i kampanje podizanja razine svijesti sami po sebi nedovoljni za postizanje potrebne promjene u smjeru održivijih i zdravijih izbora potrošača jer na njih mogu utjecati ostali ključni elementi prehranbenih okružja kao što su cjenovna

¹⁴ Presuda Suda od 14. srpnja 2016., *Verband Sozialer Wettbewerb eV v Innova Vital GmbH*, C-19/15, ECLI:EU:C:2016:563.

¹⁵ Europska komisija, „*Final Report Summary - CLYMBOL (Role of health-related claims and symbols in consumer behaviour)*“ (Završno izvješće – CLYMBOL (Uloga zdravstvenih tvrdnji i simbola u ponašanju potrošača)), 8. ožujka 2017.

¹⁶ Pichierri, M. i ostali, „The interplay between health claim type and individual regulatory focus in determining consumers’ intentions toward extra-virgin olive oil“ (Međudjelovanje između vrste zdravstvene tvrdnje i individualnog regulatornog fokusa u određivanju namjera potrošača prema ekstradjevičanskom maslinovom ulju), *Food Research International*, sv. 136, članak 109467, Elsevier, listopad 2020.

pristupačnost, marketing i dostupnost;

- F. budući da je NHCR-om Komisija ovlaštena da do 19. siječnja 2009. utvrdi prehrambene profile za hranu ili određene kategorije hrane; budući da se prehrambeni profili tek trebaju uspostaviti u praksi; budući da je 2020. u evaluacijskom izvješću Komisije o NHCR-u ponovno potvrđena potreba za razvojem prehrambenih profila kao alata za zaštitu potrošača od izloženosti hrani koja sadrži zdravstvene tvrdnje i nutritivno je lošeg sastava; budući da je u strategiji „od polja do stola” ponovno potvrđeno da bi trebalo utvrditi prehrambene profile kako bi se ograničilo stavljanje na tržište i promicanje nezdrave hrane s pomoću prehrambenih i zdravstvenih tvrdnji;
- G. budući da je u svojoj Rezoluciji o strategiji „od polja do stola” iz 2021. Parlament izričito pozdravio najavu zakonodavnog prijedloga za uspostavu prehrambenih profila kako bi se zabranila upotreba prehrambenih i zdravstvenih tvrdnji na hrani s visokim udjelom masti, šećera i/ili soli i općenito nezdravoj hrani te pozvao da se posebna pozornost posveti hrani namijenjenoj djeci i drugoj hrani za posebne potrebe;
- H. budući da su potrošači i dalje izloženi pozitivnim prehrambenim ili zdravstvenim tvrdnjama na hrani s visokim udjelom masti, soli ili šećera, što nije u skladu s ciljem visoke razine zaštite potrošača;
- I. budući da problemi s težinom i pretilošću brzo rastu u većini država članica, pri čemu više od polovine odraslih osoba u Europi i svako treće dijete ima prekomjernu tjelesnu težinu ili je pretilo¹⁷; budući da su prekomjerna tjelesna težina i pretilost djece sve veći globalni izazovi u području javnog zdravlja; budući da postoje dovoljno dokaza da na pretilost u djetinjstvu utječe stavljanje na tržište hrane s visokim udjelom masti, soli i šećera, ali su djeca i dalje izložena visokim razinama takvog marketinga u kojem se primjenjuju snažne i uvjerljive tehnike, među ostalim sve više preko digitalnih sredstava;
- J. budući da je nezdrava prehrana s visokim udjelom soli, šećera i masti, uključujući zasićene masti i transmasne kiseline, vodeći faktor rizika za bolesti i smrtnost u Europi te da, prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, svake godine uzrokuje 8 milijuna prijevremenih smrti; budući da je 2017. svaki peti smrtni slučaj posljedica nezdrave prehrane, uglavnom zbog kardiovaskularnih bolesti i raka; budući da je potrebno više se usredotočiti na prevenciju bolesti;
- K. budući da je Europski parlament u svojoj Rezoluciji od 16. veljače 2022. o jačanju Europe u borbi protiv raka – prema sveobuhvatnoj i koordiniranoj strategiji¹⁸ istaknuo ulogu zdrave prehrane u sprečavanju i ograničavanju pojave raka;
- L. budući da EFSA nije mogla odrediti „sigurnu razinu unosa” slobodnih i dodanih šećera jer: „rizik od štetnih učinaka (odgovora) na zdravlje povećavao se u cijelom rasponu zabilježenih razina unosa (doza) na stalan (linearan) način, tj. što je unos veći, to je veći rizik od štetnih učinaka.”¹⁹; budući da je Agencija Svjetske zdravstvene organizacije za

¹⁷ Svjetska zdravstvena organizacija, [WHO European Regional Obesity Report 2022 \(Europsko regionalno izvješće SZO-a o pretilosti za 2022.\)](#), Svjetska zdravstvena organizacija, Ženeva, 2022.

¹⁸ SL C 342, 6.9.2022., str. 109.

¹⁹ Europska agencija za sigurnost hrane, *EFSA objašnjava nacrt znanstvenog mišljenja o gornjoj granici podnošljivog unosa prehrambenih šećera*, Europska agencija za sigurnost hrane, 2021.

istraživanje raka klasificirala sladilo aspartam kao potencijalno kancerogeno za ljude; budući da sustavna revizija SZO-a upućuje na to da bi se sladila koja ne sadržavaju šećer mogla povezati s povećanim rizikom od dijabetesa tipa 2, kardiovaskularnih bolesti, smrtnosti bilo kojeg uzroka i povećane tjelesne težine; budući da zdravija prehrana koja uključuje povećanu konzumaciju hrane biljnog podrijetla, kao što su svježe voće i povrće, cjelovite žitarice i mahunarke, te koja izbjegava prekomjernu potrošnju mesa i ultraprerađenih proizvoda, doprinosi poboljšanju zdravlja, smanjuje smrtnost od nezaraznih bolesti povezanih s prehranom i donosi koristi za okoliš;

- M. budući da učinkoviti alati za informiranje, kao što su oznake hranjivih vrijednosti na prednjoj strani pakiranja, pomažu građanima u tome da biraju zdraviju hranu i izbjegavaju konzumaciju nezdrave hrane s visokim udjelom soli, masti i šećera; budući da je Parlament podržao uvođenje takve oznake u svojoj Rezoluciji o vlastitoj inicijativi od 20. listopada 2021. o strategiji „od polja do stola”, u kojoj je pozvao Komisiju da osigura razvoj obveznog i usklađenog označivanja hranjivih vrijednosti na prednjoj strani pakiranja na temelju znanstvenih dokaza i pokazanog razumijevanja potrošača kako bi se poduprlo pružanje točnih informacija o hrani i zdravijim alternativama;
- N. budući da je Komisija 2012. godine sastavila popis od 2078 zdravstvenih tvrdnji o biljnim tvarima koje se istražuju, uglavnom zbog nedostatka studija o ljudskoj intervenciji, što je dovelo do suspenzije EFSA-ine procedure procjene i odobravanja 2010. godine; budući da se zdravstvene tvrdnje „na čekanju” – i one ocijenjene negativno i one koje još nisu pregledane – i dalje mogu upotrebljavati na tržištu EU-a u skladu s prijelaznim mjerama utvrđenima u NHCR-u dok se ne donese odluka o popisu tvrdnji koje se ocjenjuju;
- O. budući da je Komisija 2020. u svojem izvješću o evaluaciji NHCR-a zaključila da su potrošači i dalje izloženi zdravstvenim tvrdnjama o tvarima biljnog podrijetla s različitim razinama znanstvene procjene, uključujući nepotkrijepljene zdravstvene tvrdnje za koje bi mogli vjerovati da su navedeni korisni učinci znanstveno procijenjeni kad to nije slučaj;
- P. budući da bi bolja koordinacija sigurnosnog okvira za tvari biljnog podrijetla mogla doprinijeti poboljšanju zaštite potrošača;
- Q. budući da zakonodavstvo o biljnim tvarima u hrani i dodacima prehrani nije usklađeno na razini EU-a; budući da države članice imaju pozitivne, negativne ili nikakve popise biljnih tvari dopuštenih u hrani; budući da je klasifikacija biljnih tvari kao hrane ili lijekova u nadležnosti svake pojedine države članice; budući da je svrha lijeka liječenje ili sprečavanje bolesti kod ljudi, a dodaci prehrani namijenjeni su potrošačima koji nemaju neposredne medicinske potrebe; budući da je stoga važno zadržati jasnu razliku između hrane i lijekova;
- R. budući da biljni lijekovi moraju proći postupak odobravanja prije njihova stavljanja na tržište EU-a, što zahtijeva dokazivanje sigurnosti i djelotvornosti proizvoda te ispunjavanje dodatnih pravnih zahtjeva u područjima kao što su procjene kvalitete, farmakovigilancija i usklađenost s dobrom proizvođačkom praksom; budući da biljni lijekovi koji se sigurno upotrebljavaju 30 godina, uključujući 15 godina u EU-u, mogu koristiti pojednostavljeni postupak registracije tradicionalnih biljnih lijekova, pri čemu se prihvaćaju podaci o „tradicionalnoj uporabi” kako bi se potkrijepila sigurnost i

djelotvornost proizvoda;

- S. budući da je provedba NHCR-a u pogledu tvrdnji o tvarima biljnog podrijetla znatno odgođena; budući da je za cilj NHCR-a da se osigura visoka razina zaštite potrošača potrebno brzo djelovanje Komisije kako bi se NHCR u potpunosti proveo ili revidirao jer u određenim aspektima nije primjeren svojoj svrsi;
- T. budući da su države članice odgovorne za provedbu NHCR-a u okviru svojih nadležnosti; budući da su države članice obvezne primjenjivati načelo uzajamnog priznavanja; budući da se, zbog razlika u tumačenju i razlika u provedbi među državama članicama, provedbene mjere nakon nepravilne uporabe potraživanja razlikuju, od savjeta o prilagodbi potraživanja do novčanih kazni za njihovu nepravilnu upotrebu;
- U. budući da društveni mediji znatno doprinose oglašavanju i prodaji hrane i dodataka prehrani, dok mjera u kojoj NHCR regulira internetsku komunikaciju o hrani povezanu sa zdravljem i dalje nije jasna; budući da poruke koje utjecajne ili slavne osobe objavljuju na društvenim mrežama nisu uvijek jasno komercijalne ili nekomercijalne²⁰ te mogu dovesti do neprovjerenih lažnih i obmanjujućih tvrdnji o prehrambenim proizvodima, primjerice s obzirom na reklamiranje bjelančevina ili ostalih dodataka za poboljšanje rasta mišića;
1. napominje da je glavni cilj NHCR-a osigurati da se tvrdnje o hrani temelje na općeprihvaćenim znanstvenim dokazima i da ih prosječni potrošač može razumjeti; ističe da se u praksi i dalje prijavljuju zavaravajuće tvrdnje u prodaji hrane na internetu i izvan njega;
 2. ističe sve veći interes potrošača za informacijama o hrani²¹; naglašava da je potrebno osigurati da su informacije o prehrambenim ili zdravstvenim vrijednostima hrane koje se pojavljuju na etiketama i koriste u svrhu prezentiranja, marketinga i oglašavanja točne, utemeljene na znanosti i smislene; poziva na redovito ažuriranje popisa odobrenih prehrambenih i zdravstvenih tvrdnji na hrani u skladu sa znanstvenim dostignućima u području hrane i prehrane;
 3. naglašava da je potrebno osigurati da zdravstvene tvrdnje budu usklađene sa zdravstvenim politikama i prioritetima EU-a; ponovno potvrđuje važnost diskrecijskog prava Komisije da ne odobrava tvrdnje ako bi one mogle dovesti do prenošenja proturječnih i zbunjujućih poruka potrošačima²²;

Razmatranje prehrambenih profila u procjeni zdravstvenih tvrdnji

4. podsjeća da je Komisija, u skladu s člankom 4. NHCR-a, trebala uspostaviti prehrambene profile kako bi ograničila upotrebu prehrambenih i zdravstvenih tvrdnji na

²⁰ Ashwell, M. i ostali, „Nature of the evidence base and strengths, challenges and recommendations in the area of nutrition and health claims: a position paper from the Academy of Nutrition Sciences” (Priroda baze dokaza i prednosti, izazovi i preporuke u području prehrambenih i zdravstvenih tvrdnji: sažeti dokument Akademije nutricionističkih znanosti), *British Journal of Nutrition*, svezak 130, izdanje 2., 28. srpnja 2023., str. 221 – 238.

²¹ Europska unija, „Eurobarometer – Making our food fit for the future – new trends and challenges” (Eurobarometar – priprema naše hrane za budućnost – novi trendovi i izazovi), listopad 2020.

²² Presuda Suda od 8. lipnja 2017., *Dextro Energy GmbH & Co. KG v Europska komisija*, C-296/16, ECLI:EU:C:2017:437.

hrani s visokim udjelom masti, šećera i/ili soli do 19. siječnja 2009.; žali zbog činjenice da prijedlog Komisije o prehranbenim profilima još nije podnesen, iako je planiran za 2022. u okviru revizije zakonodavstva EU-a o informiranju potrošača o hrani; ustraje u tome da utvrđivanje prehranbenih profila s posebnim pragovima za hranjive tvari za upotrebu zdravstvenih i prehranbenih tvrdnji, u skladu s člankom 4. NHCR-a, ostane relevantno i nužno za postizanje ciljeva NHCR-a;

5. podsjeća da tvrdnje ne bi smjele dovoditi potrošače u zabludu o stvarnoj hranjivoj vrijednosti proizvoda; ističe da, u nedostatku prehranbenih profila, tvrdnje mogu istaknuti pozitivan aspekt sveukupno nezdravog proizvoda ili proizvoda koji premašuje pragove određenih hranjivih tvari, kao što su masti, šećeri i sol; ističe da se za mnoge prehranbene proizvode, uključujući neke koji su usmjereni prema djeci, i dalje koriste zdravstvene i prehranbene tvrdnje iako imaju visoke razine hranjivih tvari koje izazivaju zabrinutost; naglašava da je razvoj posebnih prehranbenih profila, kako je predviđeno u članku 4. NHCR-a i u skladu s ciljevima NHCR-a, potreban kako bi se ograničila upotreba prehranbenih i zdravstvenih tvrdnji na hrani s visokim udjelom masti, šećera i/ili soli; naglašava da bi budući prehranbeni profili, koji bi se trebali temeljiti na čvrstim i neovisnim znanstvenim dokazima, mogli pomoći potrošačima da donesu zdrave i održive odluke o prehranbenim proizvodima utemeljene na informacijama;
6. žali zbog nedostatka sustavnog i na dokazima utemeljenog pristupa stvaranju prehranbenog okruženja koje potrošačima pomaže u donošenju informiranih odluka i potiče prelazak na zdraviju prehranu, uključujući povećanu konzumaciju hrane biljnog podrijetla, kao što su svježe voće i povrće, cjelovite žitarice i mahunarke; smatra da bi Komisija i države članice, osim pravilne provedbe NHCR-a, trebale više ulagati u obrazovanje o hrani i prehrani, kao što su informativne kampanje, putem različitih programa, uključujući program „EU za zdravlje”, posebno podupiranjem mjera u školama s ciljem podučavanja djece i adolescenata o zdravoj i uravnoteženoj prehrani; ističe utjecaj društvenih odrednica u pismenosti potrošača u pogledu prehranbenih tvrdnji; ističe da su kampanje informiranja, obrazovanja i podizanja razine svijesti same po sebi nedostatne za osiguranje informiranih odluka potrošača te da moraju biti popraćene politikama kojima se poboljšava prehranbeno okruženje;

Informacije za potrošače

7. ističe da potrošači često prekomjerno konzumiraju prehranbene proizvode s tvrdnjama o promicanju boljeg zdravlja, što je poznato kao halo-efekt; zalaže se za uključivanje minimalnih i maksimalnih pragova uporabe na oznakama proizvoda za svu hranu i dodatke prehrani koji imaju zdravstvene tvrdnje, zajedno s preporukom da se prije konzumacije dodatka prehrani savjetuje sa zdravstvenim radnikom, posebno kako bi se izbjegle moguće negativne interakcije s određenim terapijama i produbljuje mogući poremećaj u prehrani; ističe da se očekuje da će asimetrija informacija i dalje postojati u prehranbenom okruženju koje se brzo mijenja te poziva na financiranje istraživanja o razumijevanju tvrdnji od strane potrošača;
8. žali zbog kašnjenja prijedloga revizije Uredbe (EU) br. 1169/2011 o informiranju potrošača o hrani s obzirom na razvoj oznaka na prednjoj strani pakiranja, za koje se pokazalo da učinkovito pomažu potrošačima u tome da se odluče za zdraviju hranu i piće; traži od Komisije i država članica da potaknu potrošače i pomognu im u donošenju

informiranih, zdravih i održivih odluka o prehrambenim proizvodima tako što će, što je moguće ranije, na razini EU-a uvesti obvezno i usklađeno označivanje hranjive vrijednosti na prednjoj strani pakiranja koja se utvrđuje na temelju čvrstih, neovisnih znanstvenih dokaza i dokazanog razumijevanja potrošača; napominje da studije pokazuju da se učinci hrane na zdravlje ne mogu objasniti samo prehrambenim sastavom, već i razinom prerade, posebno u slučaju ultraprerađene hrane; stoga naglašava da bi uključivanje informacija o preradi hrane na interpretativnim oznakama hranjivih vrijednosti na prednjoj strani pakiranja moglo biti u interesu javnog zdravlja i potrošača te da bi se moglo pokazati učinkovitim u pomaganju potrošačima u tome da donose zdravije odluke o hrani; poziva na regulatorne mjere za smanjenje opterećenja koje visoko prerađena hrana predstavlja za javno zdravlje;

Relevantnost tvrdnji

9. napominje da se mnoge tvrdnje koje se koriste na tržištu EU-a odnose na hranjive tvari koje nedostaju vrlo malom broju europskih potrošača u njihovoj prehrani; poziva Komisiju da ispita zakonodavni potencijal proširenja nadležnosti EFSA-e na procjenu relevantnosti uporabe takvih tvrdnji, uz ispitivanje znanstvene osnove za takve tvrdnje; snažno podupire činjenicu da EFSA trenutačno objavljuje posebne smjernice u skladu s uporabom tvrdnje;
10. poziva Komisiju da ocijeni mogućnost ograničavanja upotrebe dopuštene prehrambene tvrdnje „bez dodanog šećera” za proizvode koji sadrže sladila ili visoke razine slobodnih šećera;
11. ističe da, čak i onda kad su tvrdnje za početnu hranu za dojenčad znanstveno potkrijepljene, kao što je zdravstvena tvrdnja „Unos DHA-a doprinosi normalnom vizualnom razvoju dojenčadi do 12 mjeseci”, njihova upotreba trebala bi izbjegavati utjecanje na odluke o prehrani dojenčadi i ograničavanje poboljšanja početne hrane za dojenčad²³;
12. podržava uspostavu prethodnih savjetovanja između proizvođača i EFSA-e kako bi se EFSA-i omogućilo da iznese svoja očekivanja u kontekstu podnošenja zahtjeva za tvrdnju, a da se pritom poštuje načelo neovisnosti EFSA-e;

Biljne tvari

13. ističe da neusklađenost na razini EU-a u pogledu klasifikacije biljnih tvari kao hrane ili lijekova znači da se biljna tvar može označiti kao „hrana” u jednoj državi članici, a u drugoj kao „lijek”; ističe da takve nedosljednosti predstavljaju izazove za proizvođače i regulatore te da mogu negativno utjecati na sigurnost i dobrobit potrošača jer je potrošačima teško razlikovati tradicionalne biljne lijekove i biljne dodatke prehrani koji se temelje na istoj biljnoj tvari (ili više njih), što može dovesti do nesporazuma o

²³ Munblit, D. i ostali, „Health and nutrition claims for infant formula are poorly substantiated and potentially harmful“ (Zdravstvene i prehrambene tvrdnje za početnu hranu za dojenčad loše su potkrijepljene i potencijalno štetne), *British Medical Journal*, svezak 369., članak m875, 2020., i Cheung, K.Y., i ostali, „Health and nutrition claims for infant formula: International crosssectional survey” (Zdravstvene i prehrambene tvrdnje za početnu hranu za dojenčad: međunarodna transverzalna anketa), *British Medical Journal*, svezak 380, izdanje 8371, 2023.

njihovoj uporabi;

14. ističe da na razini EU-a ne postoji pozitivan ili negativan popis biljnih tvari koje se upotrebljavaju u hrani i dodacima prehrani, kao i da ne postoji sveobuhvatan popis korisnih ili štetnih učinaka biljnih tvari na zdravlje, što dovodi do zakonodavnih razlika među državama članicama, fragmentacije tržišta i potencijalno nesigurnih proizvoda koji dopiru do potrošača;
15. ne odobrava nastavak suspenzije evaluacije tvrdnji o biljnim tvarima te ističe da postoji znatna pravna zabrinutost zbog nastavka korištenja tvrdnji koje su „na čekanju” u skladu s prijelaznim mjerama iz NHCR-a; ističe da je prijeko potrebno riješiti pitanje popisa tvrdnji o biljnim tvarima koje su „na čekanju” daljnjom evaluacijom tih tvrdnji kao hitno potrebne mjere za zaštitu potrošača, kako je utvrđeno u Komisijinu izvješću o evaluaciji NHCR-a iz 2020.; zabrinut je zbog toga što bi se daljnjom upotrebom tvrdnji „na čekanju” u okviru prijelaznih mjera NHCR-a mogli dovesti u zabludu potrošači koji bi mogli pogrešno pretpostaviti da su tvrdnje koje se istražuju znanstveno ocijenjene i da je procijenjen rizik te bi to za njih činilo zdravstveni rizik;
16. smatra ključnim da EFSA i Komisija hitno preispitaju, u skladu s odredbama NHCR-a, zdravstvene tvrdnje „na čekanju” koje se odnose na biljne tvari u hrani; poziva Komisiju da odbije tvrdnje s popisa „na čekanju” koje su već ocijenjene negativno;
17. potiče države članice da učinkovito surađuju na uspostavi koordiniranog pristupa biljnim dodacima prehrani i poziva Komisiju da pruži smjernice u tom pogledu; poziva Komisiju i države članice da bez odgode na razini EU-a uspostave negativni popis biljnih tvari koje se upotrebljavaju u hrani zbog njihove toksičnosti ili štetnih učinaka na zdravlje koji su već utvrđeni u državama članicama;

Provedba

18. poziva Komisiju da pruži ažurirane smjernice o tome kako postupati s marketinškim praksama koje se upotrebljavaju za zaobilaženje NHCR-a;
19. poziva Komisiju i države članice da uspostave mrežu znanja usmjerenu na pružanje potpore radnoj skupini za prehrambene i zdravstvene tvrdnje; ističe da bi tom mrežom trebalo pomoći u olakšavanju razmjene najboljih praksi, premošćavanju razlika u tumačenju među državama članicama i uklanjanju razlika u provedbi;

Zdravstvene tvrdnje u komunikaciji na internetu

20. naglašava da je uredba o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama donesena u vrijeme kada društveni mediji još nisu imali tako značajnu ulogu u oglašavanju i prodaji hrane i dodataka prehrani; zabrinut je zbog toga što je i dalje nejasna mjera u kojoj NHCR učinkovito upravlja internetskom komunikacijom o hrani u vezi sa zdravljem;
21. zabrinut je zbog prisutnosti neovlaštenih i obmanjujućih prehrambenih i zdravstvenih tvrdnji na internetu; naglašava da je potrebno osigurati da NHCR ostane relevantan u internetskom okruženju, posebno zato što određene ranjive skupine, kao što su mladi i adolescenti, mogu biti iznimno osjetljivi na određene zdravstvene tvrdnje i informacije o hrani koje se razmjenjuju na društvenim mrežama, a to predstavlja rizik za njihovo fizičko i mentalno zdravlje; u tom pogledu smatra da je važno definirati što čini

komercijalnu komunikaciju o hrani i dodacima prehrani na društvenim mrežama;

22. poziva na ponovnu pozornost kako bi se postigao učinkovit pristup na razini cijelog EU-a u rješavanju problema izloženosti djece i adolescenata oglašavanju i marketingu prerađene hrane s visokim udjelom masti, šećera i soli u radiodifuzijskim i digitalnim medijima; poziva Komisiju da razmotri poduzimanje zakonodavnih mjera radi zaštite zdravlja te ranjive skupine potrošača;
23. poziva Komisiju da izradi nacrt sveobuhvatnih smjernica za provedbu NHCR-a na internetu; smatra da bi se u tim smjernicama trebali utvrditi jasni postupci i standardi za praćenje i reguliranje zdravstvenih tvrdnji na internetu, osiguravajući točnost i transparentnost takvih tvrdnji i štiteći dobrobit potrošača u okviru Akta o digitalnim uslugama; skreće pozornost na odgovornosti država članica i pružatelja internetskih platformi utvrđene Aktom o digitalnim uslugama, odnosno na djelovanje protiv širenja nezakonitog sadržaja i osiguravanje transparentnosti za potrošače u pogledu internetskog oglašavanja;
24. poziva Komisiju i države članice da uspostave platformu za razmjenu najboljih praksi u internetskoj provedbi NHCR-a i poticanje suradnje među nadležnim tijelima država članica;

o

o o

25. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	29.11.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 70 -: 8 0: 6
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Catherine Amalric, Mathilde Androuët, Maria Arena, Margrete Auken, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélia Beigneux, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Michael Bloss, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Corina Crețu, Maria Angela Danzi, Esther de Lange, Christian Doleschal, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Pietro Fiocchi, Emmanouil Fragkos, Hélène Fritzon, Malte Gallée, Gianna Gancia, Andreas Glück, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Adam Jarubas, Karin Karlsbro, Petros Kokkalis, Athanasios Konstantinou, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Elżbieta Katarzyna Lukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Lydie Massard, Liudas Mažylis, Marina Measure, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Nikos Papandreou, Jutta Paulus, Francesca Peppucci, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Nicola Procaccini, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Maria Veronica Rossi, Laurence Sailliet, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Maria Spyrali, Nils Torvalds, Edina Tóth, Achille Variati, Anders Vistisen, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Matteo Adinolfi, João Albuquerque, Stefan Berger, Biljana Borzan, Mercedes Bresso, Milan Brglez, Martin Buschmann, Cristian-Silviu Bușoi, Catherine Chabaud, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Christophe Clergeau, Deirdre Clune, Gilbert Collard, Antoni Comín i Oliveres, Rosanna Conte, Beatrice Covassi, Gianantonio Da Re, Ivan David, Margarita de la Pisa Carrión, Anna Deparnay-Grunenberg, Estrella Durá Ferrandis, Giuseppe Ferrandino, Laura Ferrara, Cindy Franssen, Claudia Gamon, Jens Gieseke, Sunčana Glavak, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Martin Häusling, Romana Jerković, Irena Joveva, Radan Kanev, Karol Karski, Billy Kelleher, Ska Keller, Martine Kemp, Ondřej Knotek, Kateřina Konečná, Stelios Kypouropoulos, Danilo Oscar Lancini, Norbert Lins, Marisa Matias, Sara Matthieu, Radka Maxová, Dace Melbārde, Nuno Melo, Marlene Mortler, Dan-Ștefan Motreanu, Ulrike Müller, Dan Nica, Max Orville, Demetris Papadakis, Aldo Patriciello, Piernicola Pedicini, Lídia Pereira, Sirpa Pietikäinen, João Pimenta Lopes, Rovana Plumb, Manuela Ripa, Robert Roos, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Salini, Christel Schaldemose, Andrey Slabakov, Vincenzo Sofo, Tomislav Sokol, Susana Solís Pérez, Nicolae Ștefănuță, Annalisa Tardino, Hermann Tertsch, Róza Thun und Hohenstein, Grzegorz Tobiszowski, Marie Toussaint, István Ujhelyi, Inese Vaidere, Idoia Villanueva Ruiz, Nikolaj Villumsen, Sarah Wiener, Jadwiga Wiśniewska
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Laura Ballarín Cereza, Franc Bogovič, Marie Dauchy, Eider Gardiazabal Rubial, Jarosław Kalinowski, Javier Moreno Sánchez, Thomas Rudner, Juan Ignacio Zoido Álvarez

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

70	+
NI	Antoni Comín i Oliveres, Maria Angela Danzi, Edina Tóth
PPE	Traian Băsescu, Hildegard Bentele, Alexander Bernhuber, Franc Bogovič, Christian Doleschal, Adam Jarubas, Jarosław Kalinowski, Radan Kanev, Esther de Lange, Peter Liese, Norbert Lins, Marian-Jean Marinescu, Liudas Mažylis, Dolores Montserrat, Ljudmila Novak, Francesca Peppucci, Jessica Polfjård, Massimiliano Salini, Christine Schneider, Maria Spyraiki, Pernille Weiss, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Pascal Canfin, Andreas Glück, Martin Hojsík, Jan Huitema, Irena Joveva, Karin Karlsbro, Max Orville, Erik Poulsen, Róza Thun und Hohenstein, Nils Torvalds, Michal Wiezik
S&D	João Albuquerque, Maria Arena, Laura Ballarín Cereza, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Cyrus Engerer, Eider Gardiazabal Rubial, Nicolás González Casares, Javi López, César Luena, Javier Moreno Sánchez, Alessandra Moretti, Nikos Papandreou, Sándor Rónai, Thomas Rudner, Achille Variati, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Malin Björk, Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Marina Mesure, Silvia Modig, Mick Wallace
Verts/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Malte Gallée, Pär Holmgren, Lydie Massard, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus, Manuela Ripa

8	-
ECR	Sergio Berlato, Pietro Fiocchi
ID	Mathilde Androuët, Rosanna Conte, Marie Dauchy, Gianna Gancia, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone

6	0
ECR	Teuvo Hakkarainen, Joanna Kopcińska, Robert Roos, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
Renew	Emma Wiesner

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani